

IMFi delegatsiooni visiit Eestisse - avaldus

18. mai 2009

12.-18. maini külastas Eestit Christoph Rosenbergi juhtimisel Rahvusvahelise Valuutafondi (IMF) delegatsioon, mis analüüsis koostöös võimuesindajatega Eesti majanduse olukorda ning hindas poliitilisi samme. Delegatsiooni liikmed kohtusid president Ilvese, peaminister Ansipi, rahandusminister Padari, Eesti Panga president Lipstoki, teiste kõrgemate ametnike ning turuosalistega. Visiidi lõpus tegi Christoph Rosenberg järgneva avalduse.

"Nagu teisigi riike, on üleilmne finantskriis Eestit tugevasti mõjutanud. Praeguse seisuga prognoosime, et Eesti majanduslangus on käesoleval aastal 13 protsenti ning kasv taastub kõige varem 2010. aasta lõpu poole. See sõltub osaliselt ka maailmamajanduse käekäigust. Kiire kasvu aastail tekkinud tasakaalustamatus taandub jõudsalt: ootuste kohaselt vabanetakse jooksevkonto puudujäägist juba sel aastal ning inflatsioonimäär langeb alla Maastrichti kriteeriumiga kehtestatud taset. Nominaalpalk on pärast ülikiire kasvu aastaid hakanud alanema. Kuigi palgalangus on valulik, tugevdab see Eesti konkurentsivõimet ning näitab majanduse paindlikkust ja pühendumust fikseeritud vahetuskursile.

Valuutakomitee raames toimiv Eesti finantssüsteem on osutunud üleilmsete rahastamistingimuste halvenemisele vastupidavaks. Pankadel on märkimisväärsed likviidsuspuhvid ning hiljuti sõlmisid Eesti Pank ja Rootsi keskpank ka ennetava kokkuleppe. Tihe lõimumine Põhjamaade emapankadega, mis on kriisile hästi vastu pidanud, tuleb kasuks nii finants- kui ka ettevõtlussektorile. Siiski peab praeguses ebakindlas keskkonnas rahavooge ja kapitali adekvaatsust hoolikalt jälgima.

Nii 2009. kui ka järgnevate aastate suurim proovikivi on eelarve. Viimasel kümnendil on järgitud mõistlikku eelarvepoliitikat, mis on soodustanud reservide kogunemist. Kuna järsk majanduslangus aga vähendab maksude laekumist, kahanevad varud nüüd kiiresti. Kulutused kasvavad ning 2007. ja 2008. aasta pensioni- ja palgatõus pole jätkusuutlik, eriti kuna majanduskasv on edaspidi tõenäoliselt aeglasem kui ELiga liitumisele järgnenud aastail. See nõuab põhimõttelisi ümberkorraldusi eelarvekuludes ja -tuludes.

Antud olukorras on ametivõimude eesmärk vähendada puudujääki alla 3 protsendi SKPst asjakohane. See peegeldab nii alles jäänud reservide suurust kui ka ebakindlust tuleviku rahastamisvõimaluste suhtes, võttes arvesse hetkel valitsevaid turutingimusi. Lisaks aitab see Eestil täita tingimusi, mis on vajalikud euro kiireks kasutuselevõtuks - see on õigustatult ametivõimude üks peaeesmärke. Ennenägematu majanduslanguse olukorras on eelarvepuudujäägi langetamine sellisele tasemele juba 2009.-2010. aastal aga väga raske ülesanne. Kuna väljavaade on ebakindel, tuleks kaaluda kõiki võimalusi, nii kulude kui ka tulude poolel. Tähtis on tuvastada majanduskasvu takistavad meetmed, säilitada sotsiaalne kindlustunne ning pöördumatult mõjutada eelarvetasakaalu."